

ICOM 24th General Conference of the International Council of Museums in 2016, Lombardie – Miláno

Po třech letech se celý muzejní svět znovu sešel na dalším kulturně významném místě. Tentokrát v italském Miláně. Hlavní program konference ICOM 2016 společný pro všechny účastníky je přístupný na webových stránkách ICOM a jeho průběh jistě podrobně popsán ve zprávách členů předsednictva ČV ICOM a dalších účastníků z České republiky. V předkládané zprávě se proto věnuji především aktivitám mé „domovské komise“, tedy ICOM Glass, které jsem členem od roku 1999 a každý rok se od té doby aktivně účastním jejich zasedání.

Do Milána jsme z důvodu nedělního programu konference přijeli již v časném odpoledni v sobotu 2. července a zbytek dne věnovali prohlídce města a muzeí. Některé z těchto akcí již organizoval ICOM (např. návštěvu dominikánského kláštera s Poslední večeří Leonarda da Vinci). V rámci nedělního zahájení ICOM General Meeting v MiCo /Centro Congressi Milano/ se v nedělních odpoledních hodinách 3. července konalo pracovní setkání předsednictva ICOM Glass, kde jsme řešili praktické otázky chodu naší komise, shrnuli dosavadní činnost a naplánovali budoucí aktivity. Protože končilo mé volební období coby člena předsednictva, poděkoval jsem kolegům za dosavadní činnorodou spolupráci a hlavně ve mně kladenou důvěru.

V pondělí 4. 7. se v MiCo konal přednáškový blok ICOM Glass věnovaný tématu Muzea skla a kulturní krajiny. Toho se řečníci zhostili z různých úhlů pohledů a výsledek byl jako obvykle pestrý, poučný a zajímavý (přehled názvů přednášek uveden v závěru zprávy). Vzhledem k tomu, že UPM a mnohé další instituce zabývající se sklem jsou v České republice velmi široce aktivní a přesahují přitom běžné muzejní hranice, nebylo pro mne obtížné příklady z nedávné doby pro tuto příležitost shromáždit, vybrat a prezentovat. Po dvou blocích přednášek následovalo plenární zasedání ICOM Glass s volbou předsednictva a předsedy,

jímž se opět stal pan Reino Liefkes z Victoria and Albert Musea v Londýně. Poté jsme v centru Milána navštívili palácové sbírky Museo Poldi Pezzoli, které mimo jiné obsahují cennou kolekci historického benátského skla (prováděly nás kurátorky Lavinia Galli a Federica Manoli). V Castello Sforzesco jsme se večer zúčastnili hromadné slavnostní zahajovací párty ICOM 2016 a shlédli tamní stálé expozice včetně nově otevřené, výstavně sice fádní, ale obsahově poměrně zajímavé kolekce současného uměleckého skla.

V úterý 5. 7. jsme se my, členové sklářské sekce, po společném zasedání ICOM Glass a ICDAD a dalším přednáškovém bloku přesunuli na okraj města, abychom zhlédli depozitáře Milánských Městských muzeí – Musei Civici Milanesi (kurátorka Francesca Tasso). V Přírodovědném muzeu – Museo Civico di Storia Naturale jsme viděli zábavně mezi zvířecími preparáty nainstalovanou a překvapivě velmi obsáhlou výstavu muránského skla “The Animals of Murano. Glass Works from the Bersellini Collection 1920-2015”. Večer jsme si užili typické italské atmosféry při neformálním setkání v pizzerii nedaleko muzea, kde pro nás bylo přichystáno pohoštění.

Ve středu 6. července jsme nejprve navštívili Bagatti Valsecchi Museum (kurátorky Lucia Pini a Cristina Tonini) a odpoledne odcestovali do Pavie, kde nám kolegyně Maria Grazia Diani představila archeologické nálezy skla z římské doby, benátské renesanční sklo a obrazovou galerii v tamním hradě Viscontiů, který je dnes sídlem Musea Civici. Po návratu do Milána se někteří z nás odebrali na vernisáže několika výstav současného umění do Fondazione Prada – místa revitalizovaného z bývalého továrního komplexu. Místo je to sice impozantní ale přesto elegantní a rozvržené v přijatelných prostorových měřících. Nelitovali jsme tedy, že jsme kvůli tomu oželeli oficiální koncert ICOM v milánském dómu.

Ve čtvrtek 7. července nás čekala celodenní cesta do Turína. V Museo di Antichità jsme se nejprve procházeli expozicemi s tím, že se opět nacházíme v některém z neinventčně pojatých italských muzeí s vyskládanými exponáty, aby nás nakonec velmi příjemně překvapila tamní spektakulární prezentace archeologických nálezů v závěru prohlídky (prováděla nás archeoložka Simone Lerma). V Palazzo Madama nás hodně potěšila vynikající, nově přeinstalovaná kolekce benátského a malovaného a zlaceného skla (s výkladem kurátorky Simonetty Castronovo). Nenechali jsme si tam ujít ani obsáhlou kolekci keramiky a též výstavu šperků. Ve veřejnosti nepřístupném zázemí muzea nám byla představena další část sbírky skla – vzácné podmalby. V paláci Fondazione Accorsi jsme se pak nechali okouzlit stálou expozicí užitého umění (prováděl nás kurátor Luca Mana) a pak odjeli pronajatým autobusem zpět do Milána. Z důvodu únavy a těžkého letního horka někteří z nás vynechali večerní soukromou prohlídku Gallerie d'Italia s výstavou "Restituzioni 2016. La bellezza ritrovata".

Pátek 8. července byl věnován další autobusové exkurzi. I pro ty, kteří se na ni připravili samostudiem, byla velkým překvapením podrobná prohlídka muzea a památníku Il Vittoriale degli Italiani v obci Gardone Riviera u jezera Garda. InSTITUTE nabízí sice poněkud bizarní, ale nezapomenutelný vhled do soukromých prostor vily a zahrady spisovatele Gabriela D'Annunzia (1863–1938), ikonického představitele kultury a politiky své doby. Vila La Prioria je doslova přeplněna artefakty včetně množství skla a keramiky z prvních desetiletí 20. století. Ocenili jsme také příjemné občerstvení před prohlídkou a typický oběd na terase místní restaurace po ní. V městě Brescia nás poté čekalo obříd Musei Civici – Museo di Santa Giulia s archeologickou sbírkou obsahující antické římské sklo a nová expozice skla benátského (výklad vedly kurátorky Francesca Morandini a Roberta D'Adda). Nevynechali jsme příležitost navštívit nedávno znovuotevřenou působivou lokalitu ze seznamu UNESCO Capitolium z římské doby a po rozlučkové večeři s ICOM Glass Committee odjeli zpět do Milána.

Sobotu 8. července jsme soukromě navštívili milánský dóm a Museo del Duomo a vyčerpaní

vedrem přes 40° C se poté odebrali prohlédnout si několik spektakulárních výstav v rozsáhlé budově Triennale di Milano. Tam se také konalo večerní rozloučení s konferencí ICOM 2016 neboli Closing Ceremony and Closing Party at La Triennale.

V neděli 9. července jsme se již samostatně věnovali prohlídkám významných muzejních expozic starého i novějšího umění (Pinacoteca di Brera a Museo del Novecento) a v podvečer odletěli zpět do České republiky.

Oproti několika předcházejícím generálním shromážděním ICOM, kterých jsem měl možnost se zúčastnit, byl dle mého soudu a v souladu s míněním mnohých dalších muzejníků centrální program v Miláně poměrně chudý, organizačně nezvládnutý a v některých ohledech dokonce vzhledem k účastnickým poplatkům evidentně předražený. Výtky se naštěstí netýkaly programů jednotlivých specializovaných komisí, jak vím z kuloárů a z osobní zkušenosti z programu ICOM Glass.

Generální zasedání ICOM mají výhodu v tom, že se na nich setkají lidé nejen z různých koutů světa, ale také s různými zájmy: může dojít k synergii a tím i pokroku. Nevýhodou se stává, že některé komise ve zvolené lokalitě obtížněji hledají vlastní konkrétní objekt zájmu. Vždy ho ovšem najdou. A často velmi obohacujícím způsobem. Jsem šťastný, že jsem měl díky vstřícnosti Českého výboru ICOM a UPM příležitost opět být u toho, zvyšovat tím svou odbornost a dělit se o zkušenosti s kolegy. Děkuji.

Milan Hlaveš, Uměleckoprůmyslové museum v Praze (UPM)

Program přednášek ICOM Glass Committee 2016:

Blok A:

“Glass Museums and Cultural Landscapes”

14.00-14.15 Paloma Pastor (Spain), The Technology Museum of Glass in La Granja and his social and cultural environment

14.15-14.30 Jože Rataj (Slovenia), Glass production and its influence on the cultural landscape

14.30-14.45 Milan Hlaveš (Czech Republic), Czech Glass and the Cultural Landscape

14.45-15.00 Regina Lara, Marcello Kammer (Brazil), From Murano to Brazil: the path of Mario Seguso

15.00-15.15 Teresa Almeida (Portugal), New cultural approaches to glass museums

15.15-15.30 Elena Anisimova (Russian Federation), The history of the Hermitage collection of Western European glass

15.30-15.45 Discussion

Blok B:

“Updates on Glass Collections and Glass Conservation”

16.15-16.30 Aleksandar Jasarevic (Bosnia and Herzegovina), Medieval Glass Collections from Bosnia and Herzegovina

16.30-16.45 Silvia Ferucci, Lamberto Tronchin (Italy), Glass Conservation, an Intricate Matter: Three Situations, Different Answers but the Same Thread

16.45-17.00 Rasha Taha (Egypt), Study the Deterioration Resulting from Burial Environment on Archaeological Glass of Fayoum Egypt Excavations

17.00-17.15 Discussion and Conclusions

Společné zasedání ICOM GLASS a ICDAD:

“Cooperation and Sharing in the Decorative Arts”.

11.00-11.15 Helena Koenigsmarková, chair of ICDAD, and Reino Liefkes, chair of GLASS, Welcome

11.15-11.30 Danielle Caluwé, Annemie De Vos (Belgium), Reflections on Glass. The Historical and Archaeological Glass Collection of the Antwerp Museum aan de Stroom|collectie Vleeshuis

11.30-11.45 Helena Koenigsmarková (Czech Republic), Light and Glass Society – Research and Cooperation on the History of Glass Chandeliers

11.45-12.00 Rosita Nenno (Germany), Sebastian Herkner Glasswork. Contemporary Design and Traditional Craftsmanship: Sharing the Experience

12.00-12.15 Regina Lara Silveira Mello, Paulo Eduardo Barbosa (Brazil), Gomide's Stained Glass Windows Installed at Parque da Água Branca's Entrance Portal

12.15-12.30 Nirit Shalev-Khalifa (Israel), The Museum and the Arts and Crafts Workshops: Interaction and Renewal of Local Tradition in the Local Landscape

12.30-12.45 Reino Liefkes (UK), The Triumph of Amphitrite: A Story of Resurrection through Creative Partnerships

12.45-13.00 Discussion and Conclusions

